

Міністерство освіти і науки України  
Рівненський державний гуманітарний університет  
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ  
Регіональний комплексний Науково-методичний центр  
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ  
Факультет соціальної та психологічної освіти  
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини  
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича  
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти  
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

## **Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи**

**РІВНЕ - 2023**

Міністерство освіти і науки України  
Рівненський державний гуманітарний університет  
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ  
Регіональний комплексний Науково-методичний центр  
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ  
Факультет соціальної та психологічної освіти  
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини  
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича  
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти  
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Електронний збірник матеріалів

**Всеукраїнської науково-практичної  
*Інтернет-конференції***

**«Підготовка майбутніх педагогів  
до виховної діяльності  
в освітньому просторі НУШ:  
досвід, реалії, перспективи»**

**12 травня 2023 року**

**Рівне – 2023**

Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи: електронний збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Рівне: РДГУ. 2023. 287 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 6 від 25 травня 2023 р.)

Вашій увазі пропонуються матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи».

## ЗМІСТ

<b>Петренко О. Б.</b> Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: актуалізація проблеми.....	8
<b>Кравченко О.</b> Виховна діяльність зі студентською молоддю.....	12
<b>Білавич Г. В., Притуляк Т. В., Скоропад М. І.</b> Підготовка майбутніх учителів до виховання дітей як гуманістів засобами літературної спадщини Василя Сухомлинського.....	18
<b>Баліка Л. М.</b> Особливості впровадження дисципліни «Діяльність вихователя групи подовженого дня в умовах НУШ» в освітній процес ЗВО.....	25
<b>Ваколюк А. М.</b> Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до наскрізної виховної діяльності...	29
<b>Войтовська А. І.</b> Професійна підготовка майбутніх педагогів до педагогічної діяльності.....	35
<b>Карпич І. О.</b> Діяльність працівників соціальної сфери з профілактики булінгу в закладах інтернатного типу.....	39
<b>Левченко Н. В.</b> Підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з молоддю.....	43
<b>Маковійчук О. В.</b> Підготовка майбутніх вчителів до екологічного виховання молодших школярів на уроках дизайну і технологій.....	47
<b>Матрос О. О.</b> Нормативно-правове забезпечення регламентації інтеграції дітей з інвалідністю в просторі НУШ.....	52
<b>Моргай Л. А.</b> Нова українська школа.....	58
<b>Поліщук І. В.</b> Підготовка учителя Нової української школи: актуалізація ідей Т. Д. Дем'янюк.....	64
<b>Стельмашук Ж. Г.</b> Формування готовності майбутнього вчителя початкових класів до вирішення педагогічних ситуацій і задач в освітньому процесі НУШ.....	67
<b>Цуркан Т. Г., Цуркан Н. Г.</b> Розвиток пізнавальної	73

активності молодших школярів.....	
<b>Гоголь Т. В., Давидюк І. В.</b> Підготовка майбутніх вчителів фізичної культури до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ.....	<b>79</b>
<b>Голя Г. М.</b> Особливості післявоєнної підготовки вчителів Волині (на прикладі Луцького педагогічного училища).....	<b>84</b>
<b>Дубовик К. Ю.</b> Шляхи розвитку пізнавальної активності молодших школярів у сучасній початковій школі.....	<b>87</b>
<b>Коваленко Н. І.</b> Можливості розвитку обдарованої молоді в позашкільній освіті Польщі.....	<b>94</b>
<b>Коваль К. Ю.</b> Соціально-педагогічні умови взаємодії НУШ із сім'єю у полікультурному вихованні.....	<b>98</b>
<b>Кузьмич А. О.</b> Європейські авторські школи кінця ХІХ – поч. ХХ ст.....	<b>102</b>
<b>Левчук Н. О.</b> Формування гуманних взаємин учнів початкових класів як педагогічна проблема.....	<b>106</b>
<b>Петренко І. Ф.</b> Підготовка майбутніх педагогів до формування освітнього простору класної кімнати Нової української школи.....	<b>111</b>
<b>Попова К. В.</b> Формування полікультурної компетентності педагогів як запорука їх успішного функціонування в реаліях освітнього простору НУШ.....	<b>114</b>
<b>Шульгач М. І.</b> Участь викладачів кафедр педагогіки Рівненського державного університету у міжнародному проєкті «Фінська підтримка реформи української школи».....	<b>116</b>
<b>Яремович М. А.</b> Громадянськість майбутніх учителів початкових класів НУШ через призму оновлення національної системи освіти в умовах глобальних геополітичних змін.....	<b>122</b>
<b>Бабич А. Я.</b> Принципи виховання емоційної культури молодших школярів.....	<b>126</b>

<b>Вітковська К. О.</b> Інноваційні підходи в професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи.....	<b>131</b>
<b>Войтович Т. В.</b> Казка як засіб морально-естетичного виховання молодших школярів.....	<b>137</b>
<b>Гаврилюк О. С.</b> Педагогічні особливості формування моральних якостей дітей старшого дошкільного віку.....	<b>141</b>
<b>Гомонець М. В.</b> Особливості прояву конфліктної поведінки у дітей молодшого шкільного віку.....	<b>146</b>
<b>Гордусенко М. В.</b> Психолого-педагогічні особливості подолання стресових ситуацій дітьми молодшого шкільного віку.....	<b>151</b>
<b>Демчук Д. О.</b> Формування навичок здорового способу життя у молодших школярів.....	<b>156</b>
<b>Колодич Т. В., Шалівська Ю. В.</b> Організація виховної роботи з учнями початкової школи в умовах дистанційного навчання.....	<b>163</b>
<b>Котух І. Я.</b> Гурткова робота у розвитку творчих здібностей молодших школярів.....	<b>167</b>
<b>Кравчук М. Ю.</b> Підготовка майбутнього вчителя початкової школи як педагогічна проблема.....	<b>172</b>
<b>Маринич А. І.</b> Роль національного виховання у формуванні особистості.....	<b>176</b>
<b>Матвіюк А. С.</b> Особливості індивідуальної роботи з молодшими школярами з девіантною поведінкою.....	<b>178</b>
<b>Матюх О. А.</b> Виховний потенціал музичного краєзнавства.....	<b>182</b>
<b>Мельничук Л. Ю.</b> Теоретичні засади забезпечення наступності дошкільної і початкової освіти.....	<b>186</b>
<b>Ничипорчук Г. П.</b> Дитяче об'єднання у виховній системі закладу загальної середньої освіти.....	<b>194</b>
<b>Панчук Г. М.</b> Феномен поняття «естетична культура» в сучасних психолого-педагогічних дослідженнях.....	<b>198</b>
<b>Панчук І. О.</b> Основні напрями та форми волонтерської діяльності.....	<b>204</b>

<b>Пишняк М. М.</b> Зміст національно-патріотичного виховання дітей молодшого шкільного віку в умовах війни в Україні.....	<b>212</b>
<b>Полюхович Г. С., Шалівська Ю. В.</b> Самоосвіта як ефективний чинник професійного зростання майбутнього вчителя початкової школи.....	<b>216</b>
<b>Правник Н. С.</b> Проблема підготовки майбутніх учителів початкових класів до організації краєзнавчої роботи у педагогічній науці.....	<b>220</b>
<b>Прокопчук Н. Я.</b> Принципи роботи з «важкими дітьми» за В. О. Сухомлинським.....	<b>227</b>
<b>Рижук О. С.</b> Інтерактивні методики формування крос-культурних цінностей у виховній роботі з дітьми молодшого шкільного віку.....	<b>237</b>
<b>Рожко О. С.</b> Роль та особливості волонтерської діяльності з дітьми молодшого шкільного віку.....	<b>241</b>
<b>Смітюх Н. М.</b> Сутність поняття «емпатія» у психолого-педагогічних джерелах.....	<b>245</b>
<b>Спасіба А. С.</b> До проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи до соціалізації учнів.....	<b>248</b>
<b>Тарасюк Н. А.</b> Виховний аспект позашкільної освіти.	<b>254</b>
<b>Фелістович Т. М.</b> Форми і методи добровільної діяльності з молодшими школярами.....	<b>258</b>
<b>Філатова М. С.</b> Формування в учнів початкової школи знань про пожежну безпеку у виховній позакласній роботі як психолого-педагогічна проблема.....	<b>264</b>
<b>Шеремет Н. М.</b> Особливості вищої педагогічної освіти Італії у другій половині ХХ століття.....	<b>270</b>
<b>Богурський О. М.</b> Формування почуття обов'язку та відповідальності учнів у процесі навчальної діяльності.....	<b>278</b>
<b>Ісько Т. І.</b> Формування математичної компетентності учнів у процесі навчально-пізнавальної діяльності.....	<b>281</b>
<b>Снігур М. О.</b> Виховання цінностей здорового способу життя учнів підліткового віку.....	<b>283</b>

педагогічної діяльності; набуття важливих у цьому плані особистісно-професійних якостей.

### **Список використаних джерел**

1. Кравченко Т. В. Сутнісні характеристики соціалізації. *Педагогіка і психологія*. №3 (56). 2007. С.11–19.
2. Лавриченко Н. М. Роль учителя в соціалізації учнівської молоді (європейський контекст). *Педагогіка і психологія*. №1. 2008. С.101–107.

**Тарасюк Н. А.,**  
здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»  
спеціальності 013 Початкова освіта  
Рівненського державного гуманітарного університету

## **ВИХОВНИЙ АСПЕКТ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

В Україні освітні послуги надають заклади загальної середньої освіти (початкова школа, гімназії, ліцеї), заклади професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої (коледжі), заклади вищої освіти (університети, академії), а також заклади позашкільної освіти.

Заклад позашкільної освіти – складова системи позашкільної освіти, яка надає знання, формуючи вміння та навички за інтересами, забезпечує потреби особистості у творчій самореалізації та інтелектуальний, духовний і фізичний розвиток, підготовку до активної професійної та громадської діяльності, створює умови для соціального захисту та організації змістовного дозвілля відповідно до здібностей, обдарувань та стану здоров'я вихованців, учнів і слухачів [2].



Різні аспекти проблеми виховання учнівської молоді в закладах позашкільної освіти досліджуються такими вітчизняними вченими: О. Биковською, О. Гайдамакою, Л. Масол, О. Меленьєвим, Н. Миропольською, Г. Пустовітом та ін.

Загальна середня освіта цінна своєю системністю, а позашкільна – можливістю індивідуалізувати процес соціалізації дитини. У закладі загальної середньої освіти індивідуальний підхід до особистості кожного учня утруднений з низки об'єктивних причин (класно урочна система, жорсткий навчальний план, велика кількість учнів в класі, наявна система оцінювання тощо).

Позашкільна освіта не є обов'язковою, її здобувають вибірково відповідно до бажання та запитів неповнолітніх. Будучи варіативною, різноманітною, особистісно орієнтованою, позашкільна освіта забезпечує створення певної «ситуації успіху», допомагає школяреві стати успішною особистістю, адже діти отримують можливість спробувати себе у різних видах діяльності, що слугує орієнтиром у виборі майбутньої професії, у них з'являється можливість проявити свою індивідуальність і неповторність. Її основне призначення задоволення різноманітних потреб дітей у пізнанні та спілкуванні, розвиток їх здібностей, обдарувань та інтересів. Залучення дітей до системи позашкільної освіти змінює стиль їхнього життя, збагачує його новими соціальними зв'язками, інтересами, цінностями, життєвими орієнтирами. Все це робить позашкільну освіту самостійною освітньою сферою, цінною та значущою, як для окремо взятої особистості, так і для суспільства загалом.

Структуру позашкільної освіти становлять: заклади позашкільної освіти; інші заклади освіти як центри позашкільної освіти, до числа яких належать: заклади

загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування, типів і форм власності, в тому числі школи соціальної реабілітації, міжшкільні навчально-виробничі комбінати, заклади професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої; гуртки, секції, клуби, культурно-освітні, спортивно-оздоровчі, науково-пошукові об'єднання на базі закладів загальної середньої освіти, міжшкільних навчально-виробничих комбінатів, закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої; клуби та об'єднання за місцем проживання незалежно від підпорядкування, типів і форм власності; культурно-освітні, фізкультурно-оздоровчі, спортивні та інші заклади освіти, установи; фонди, асоціації, діяльність яких пов'язана із функціонуванням позашкільної освіти [2]. Заклади позашкільної освіти забезпечують формування цілісної картини світу, створюють сприятливі умови для задоволення інтересів і потреб особистості у самопізнанні та самореалізації, у формуванні моральних якостей й високого рівня вихованості [1].

Заклади позашкільної освіти, володіючи значним педагогічним потенціалом для формування творчих здібностей дітей, організовують освітньо-виховну діяльність на принципах доступності, добровільності, і тому дитина, пасивна у школі, може проявити свою творчу активність на заняттях у гуртку, клубі, секції, студії, будь-якому іншому творчому об'єднанні за інтересами. Загальновідомо, що закладений у дітях творчий потенціал реалізується найповніше, якщо освітній процес побудований з урахуванням унікальності та неповторності кожної дитини та спрямований на максимальний розвиток здібностей кожного вихованця. Процес розвитку творчого потенціалу, розкриття творчих можливостей дитини потребує значного часу, як і будь-який творчий процес.

Організація позашкільної освіти здійснюється за чітко визначеними напрямками: пластовим, скаутським, художньо-естетичним, мистецьким, туристсько-краєзнавчим, еколого-натуралістичним, науково-технічним, дослідно-експериментальним, фізкультурним, оздоровчим, спортивним, військово-патріотичним, бібліотечно-бібліографічним, соціально-реабілітаційним, гуманітарним, які забезпечують розвиток у школярів здібностей, талантів, а також здійснюють великий вплив на вибір школярами майбутньої професії [2].

Педагогічний колектив закладів позашкільної освіти реалізує вищезазначені напрями шляхом ефективного планування роботи творчих дитячих колективів. У педагогічному значенні цього планування – це процес визначення цілей та завдань виховної роботи та засобів їх вирішення; це ядро виховання як цілеспрямованої діяльності; це своєрідна сфера творчості вчителя ЗПО. Планування дозволяє педагогу: чітко усвідомити мету, стратегічні та тактичні завдання виховання; попередньо вивчити творчий колектив дітей, окремих учнів; умови оточуючого середовища; цілеспрямовано підбирати зміст та засоби, організаційні форми виховної роботи; проєктувати результати своєї діяльності, плануючи та коригуючи поступальний рух у розвитку колективу та особистості кожного учня; передбачаючи перспективи власного та учнівського самовдосконалення.

При плануванні роботи враховуються національні, традиційні, регіональні заходи, пов'язані з видатними подіями і державними датами. Виховна робота педагога закладу позашкільної освіти спрямована на реалізацію визначеного суспільством і державою соціальне замовлення на виховання громадянина своєї Батьківщини, патріота з активною життєвою позицією.

## Список використаних джерел

1. *Енциклопедія позашкільної освіти*. РДГУ, НМЦ інноваційних технологій виховного процесу НАПН України, РОШПО. Головний редактор Г. П. Пустовіт Рівне: О.Зень, 2017. 525 с. С.323
2. *Закон України «Про позашкільну освіту»*. URL: [Про позашкільну освіту | від 22.06.2000 № 1841-III \(rada.gov.ua\)](http://rada.gov.ua)
3. Мелентьев О.Б. (2013). *Теорія і методика позашкільної освіти*. Умань: «АЛМІП», 182 с. Бібліогр. 178–182 с.
4. *Позашкільна освіта в Україні: навч. посіб.*(2006). За ред. О. В. Биковської. П47 Київ: ІВЦ АЛКОН, 224 с.

**Фелістович Т. М.,**

здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»  
спеціальності 013 Початкова освіта

Рівненського державного гуманітарного університету

## **ФОРМИ І МЕТОДИ ДОБРОЧИННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ**

Виховання – це багатогранний процес формування особистості, на який впливає багато чинників.

Важливим фактором впливу на зростаючу особистість є шкільне середовище, яке допомагає дитині ввійти в соціум і стати його частиною.

Науковий інтерес до питання добродійної діяльності в освіті не є випадковим, особливо зважаючи на те, що система добродійності займає вагомe місце у формуванні особистості та соціуму в цілому. Проблему її розвитку

досліджують: М. Іванов, О. Гончар, О. Войналович, А. Кондрацький, Т. Єременко, Б. Євтух, які розкрили історико-педагогічний аспект добродійної діяльності у його хронологічному аспекті і довели, що історично нам притаманний такий спосіб формування цінностей, як добродійна діяльність, а любов та повага до праці закладені нам ментально. Саме тому важливим завданням є робота вчителя над правильною мотивацією та формуванням правильного ставлення до праці молодших школярів.

Розглянемо поняття «добродійна діяльність».

У Законі України «Про Товариство Червоного Хреста України» (Розділ 1, ст. 3) зазначається, що «добродійна діяльність – це діяльність, що пов'язана з наданням допомоги та підтримки тим, хто її потребує, виходячи із загальнолюдських принципів гуманності та взаємодопомоги, яка здійснюється виключно безкорисливо (без мети одержання прибутку чи іншої вигоди) [2]. Саме у процесі добродійної діяльності учні мають можливість відчувати важливість та користь власної праці для людини та суспільства. Це дозволяє формувати правильну мотивацію та впливає на усвідомлення учнем себе, як важливого члена суспільства. У такий спосіб і формується ціннісне ставлення школяра до своєї праці та праці інших людей.

Як зазначає Т. Алексєєнко, існує багато видів добродійної діяльності, які можна різним чином реалізовувати та заохочувати школярів до суспільно-корисної роботи, тим самим формуючи і ціннісне ставлення до праці. Робота, до якої залучаються діти є абсолютно різноплановою: інформаційною, пошуковою, творчою, продуктивною тощо. Кожна дитина може обрати цікавий для себе напрям роботи і знайти спосіб самореалізації. Не варто порівнювати форми добродійної діяльності за їх

значимістю, адже кожна з них є важливою для того, хто потребує допомоги чи підтримки [1].

У зв'язку з останніми подіями засоби та форми організації добродійної діяльності значно розширилися і кожен має можливість бути залученим до будь-якої із сфер діяльності. Для формування ціннісного ставлення до праці вчителю варто визначити засоби добродійності, які він буде використовувати у своїй діяльності. Розглянемо відомі в педагогічній науці основні форми і методи добродійності.

Ми вважаємо, що важливо показати дітям не лише матеріальну допомогу під час добродійності, а розкрити добродійність саме з долучення учнів до праці. Для цього ми активно впроваджуємо та використовуємо такі форми та засоби добродійної діяльності:

- благодійні ярмарки. Ярмарок найбільш ефективно організувати на рівні школи за участю усіх класів. Школярі можуть виготовляти предмети продажу (випічку, твори мистецтва, вироби декоративно-ужиткового мистецтва тощо). Обов'язковою умовою при цьому є інформування учнів щодо використання зібраних коштів, лише тоді діти будуть відчувати цінність власної праці для людей;

- виступи з виставами чи концертами у лікарнях або притулках. Такий вид праці називається творчим. Максимальне залучення учнів класу до організації вистав чи концертів, його планування, виготовлення декорацій та інвентарю виховує у школярів не лише ціннісне ставлення до праці інших, а й інші моральні якості: повагу, толерантність, терпимість, відповідальність тощо;

- написання листів для підтримки тих, хто її потребує, виготовлення національних та особистісних оберегів, дитячих малюнків. Такі види роботи сприяють прояву здібностей і талантів, можливість відчути

важливість своєї роботи для інших людей, адже діти чітко розуміють, що важливо намалювати чи написати для особистого задоволення, а що буде актуальним та цікавим адресату;

- вшанування учасників бойових дій, героїв Небесної сотні, учасників російсько-української війни. Виховні години, бесіди, творчі вечори дозволяють донести до дітей цінність тих, хто захищав і захищає рідну землю, сформувати у дітей почуття патріотизму;

- збір теплих речей, іграшок або канцтоварів. Останнім часом такий вид добродійної діяльності є надзвичайно актуальним. Залучення учнів до такого виду діяльності дозволяє виховувати доброту, емпатію та переосмислювати цінність матеріальних речей. Часто діти діляться власними речами, розуміючи потребу в них інших. Участь у такому виді добродійної діяльності забезпечує у школярів формування почуття відповідальності, співчуття, толерантності тощо;

- участь в екологічних проєктах та акціях сприяє формуванню не лише ціннісного ставлення до власної праці, а й відповідального ставлення до екології. Важливо, аби вчитель пояснював важливість такої роботи і для суспільства, і для кожного особисто, адже екологічні проблеми є глобальними. Наприклад, прибирання території школи, парку чи скверу у місті. Діти активно долучаються до подібних акцій та отримують додаткову мотивацію, оскільки працюють на рівні з дорослими людьми (вчителями та іншими активістами). Дитина відчує вплив і результативність своєї роботи на проблему, яка стосується всього світу.

Участь у добродійній діяльності дає школярам змогу реалізувати свої актуальні потреби щодо самовизначення і самореалізації саме у малій групі однодумців (референтній

групі), відчуті не тільки комфорт узгодженої командної, колективної діяльності, а й виявити власну ініціативу та активність, ствердитись у своїй компетентності, підвищити власну самооцінку і заслужити авторитет на моральній основі, набути позитивного досвіду соціальної взаємодії. [1].

На нашу думку, формування ціннісного ставлення до праці у молодших школярів можливе лише за умови позитивного досвіду та фіксації учнів на важливості їхньої діяльності для інших людей. Для цього вчителю варто пам'ятати, що перш ніж залучати дітей до добродійної діяльності варто провести підготовчу роботу як з дітьми так і з їх батьками.

Якщо говорити про співпрацю з батьками, то варто обговорити спільні цінності, які будуть формуватися у дитини в процесі діяльності, домовитися про єдність та партнерство, заручитися підтримкою батьків. За можливості і за їх бажанням залучати батьків до запланованої діяльності.

У класі ж варто пояснити дітям суть, зміст та мету такої діяльності. Пояснити дітям наслідки добродійної діяльності для їх особистого розвитку, для людей, які потребують допомоги та підтримки та для цілого суспільства. Таку підготовку учнів варто проводити на годинах спілкування, бесідах, уроках з дисципліни «Я досліджую світ». Ефективною формою роботи у цьому контексті є перегляд з учнями відеороликів чи фільмів для пояснення значення їхньої праці та кращого розуміння учнями проблеми. Така підготовка забезпечить формування у дітей ціннісних орієнтирів в подальшому житті, дозволить донести значущість кожного, навіть найменшого вчинку людини на долю конкретної людини чи цілого суспільства. При цьому важливо давати дітям право вибору об'єкта



доброчинності, дозволяти самостійно обирати та реалізувати форми для досягнення поставленої мети. Так учні будуть відчувати свою значущість та будуть почуватися вільними, що, знову ж таки, позитивно вплине на формування ставлення до праці.

Отже, існує багато форм та засобів, які дозволяють реалізовувати добродійну діяльність у початковій школі та робити це максимально ефективно. Застосування цікавих форм роботи, де можна використати власний творчий потенціал, застосувати власний практичний досвід, відчути усю важливість своєї роботи дозволяють сформувати у дітей ціннісне ставлення до праці та сформувати ціннісні орієнтації. Така діяльність активно поширюється серед учнів та набуває своєї популярності, а завдання вчителя – підтримувати дітей у їхній суспільно-корисній діяльності і підібрати такі форми та методи роботи, які були б цікаві та актуальні для усіх учасників навчально-виховного процесу.

### **Список використаних джерел**

1. Алексєєнко А. П., Данілова А. І., Конончук Т. Ю., Куниця Т. Ф. Добродійна діяльність школярів: методичні рекомендації / під. заг. ред. Т.Ф.Алексєєнко. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2015.

2. Про Товариство Червоного Хреста України [Електронний ресурс]. 2022.  
URL:<https://ips.ligazakon.net/document/T020330>.

3. Іванова О. Добродійна діяльність як вияв патріотизму та засіб самореалізації особистості. URL:  
[http://gromadjangayvoron.blogspot.com/2016/01/blog-post\\_71.html](http://gromadjangayvoron.blogspot.com/2016/01/blog-post_71.html).